

Кіян Т. М.

старший викладач кафедри кримінально –
правових дисциплін МП НУ «ОЮА»

Про проведення та оформлення експертних досліджень

При розслідуванні злочинів досить часто виникають питання, вирішення яких передбачає необхідність знань в різних галузях науки, техніки, мистецтва, ремесел. Використання спеціальних знань в багатьох випадках є передумовою розкриття та розслідування кримінальних правопорушень.

Спеціальні знання - це знання, що здобуті за допомогою спеціальної (професійної) освіти і практичного досвіду.

Спеціальні знання можуть застосовуватись: безпосередньо слідчим (використання методів криміналістичної техніки); шляхом отримання довідок, консультацій; шляхом ревізії; шляхом залучення спеціалістів до участі у слідчій дії; шляхом проведення експертизи.

Згідно зі ст. 71 КПК України спеціалістом у кримінальному провадженні є особа, яка володіє спеціальними знаннями та навичками застосування технічних або інших засобів і може надавати консультації під час [досудового розслідування](#) і судового розгляду з питань, що потребують відповідних спеціальних знань і навичок.

Згідно зі ст. 69 КПК України експертом у кримінальному провадженні є особа, яка володіє науковими, технічними або іншими спеціальними знаннями, має право відповідно до [Закону України "Про судову експертизу"](#) на проведення експертизи і якій доручено провести дослідження об'єктів, явищ і процесів, що містять відомості про обставини вчинення кримінального правопорушення, та дати висновок з питань, які виникають під час кримінального провадження і стосуються сфери її знань.[1].

Судова експертиза - це дослідження експертом на основі спеціальних

знань матеріальних об'єктів, явищ і процесів, які містять інформацію про обставини кримінального правопорушення, що перебуває у провадженні органів досудового слідства чи суду.[2].

Експертизу проводять досвідчені особи, працюючі у спеціальних експертних установах Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства оборони України, Служби безпеки України, Державної прикордонної служби України та ін., компетентні у вирішенні питань, що цікавлять слідство і суд.

Проведення експертиз і досліджень в експертній службі МВС України регламентується Законом України «Про судову експертизу», чинним процесуальним законодавством, Настановою про діяльність експертної служби МВС України, затвердженою Наказом МВС України від 30.08.1999 № 682 (зі змінами, внесеними Наказом МВС України від 10.12.2007 № 465) та іншими нормативно-правовими актами з питань судової експертизи.

Експертизи та інші дослідження в експертних установах проводяться співробітниками, які мають вищу освіту, пройшли відповідну підготовку та атестовані як експерти певної спеціальності. Експертизи та інші дослідження в експертних установах можуть проводитись також позаштатними працівниками цих установ.

Відповідно до чинного законодавства, працівники експертної служби можуть залучатися для вирішення питань, що потребують застосування спеціальних знань, шляхом проведення експертних досліджень матеріальних об'єктів, явищ і процесів, які містять інформацію про обставини події. Після відкриття кримінального провадження на стадіях досудового розслідування та судового розгляду вони виступають у якості судових експертів.

Підставою для проведення судової експертизи є звернення сторони кримінального провадження або доручення слідчого судді чи суду. У цьому випадку результати експертного дослідження оформлюються висновком експерта.

На стадії судового розгляду справ у цивільному, адміністративному та господарському провадженні експертизи проводяться за наявності постанови (ухвали) суду. У такому випадку працівники Експертної служби МВС України також виступають у якості судових експертів, а результати експертного дослідження оформлюються висновком експерта.

Відповідно до пункту 10 частини 1 статті 10 Закону України „Про міліцію”, пункту 6 частини 1 статті 13 Закону України „Про судову експертизу”, підпункту 17 пункту 4 Положення про Міністерство внутрішніх справ України, затвердженого Указом Президента України від 06 квітня 2011 року № 383, – за матеріалами оперативно-розшукової діяльності та інших процесуальних дій, у позасудовому провадженні, для вирішення питань, що становлять інтерес для юридичних і фізичних осіб (у тому числі на договірних засадах). У цих випадках експертне дослідження проводиться на підставі відповідного звернення, у якому зазначаються реквізити ініціатора, матеріали, які надаються, та питання, що підлягають вирішенню, та оформлюється висновком експертного дослідження.[3].

З вищевказаного можна зробити висновок, що як експерт, так і спеціаліст повинні володіти спеціальними знаннями, навичками або досвідом діяльності у галузі науки, техніки, мистецтва та ремесла, тобто у сфері своєї діяльності, щоб вони мали можливість відповісти на питання, які поставлені на вирішення, після проведення експертного дослідження.

Література

1. Кримінальний процесуальний кодекс України від 19.11.2012 року // Офіційний вісник України. - 2012. - №11. - Ст.124.
2. Про судову експертизу: Закон України від 25 .02. 1994 року // Голос України. - 21.04.1994. - №74(824).
3. Інструкція про порядок проведення експертних досліджень: Наказ ДНДЕКЦ МВС України 31.10. 2013 року № 19/1-272н.